

NonHazCity3 (#C014)

Tikšanās ar pašvaldību speciālistiem

ZPI kritēriji trešās grupas ēku būvniecībā, pārbūvē, projektēšanā un nojaukšanā

LATVIJAS ILGTSPĒJĪGU IEPIRKUMU ASOCIĀCIJA

Inese Peļša

Latvijas Ilgtspējīgu iepirkumu asociācija

Valdes priekšsēdētāja
Latvijas Universitāte
pētniece
2025

Inese Pelša

Latvijas Ilgtspējīgu iepirkumu asociācijas valdes priekšsēdētāja

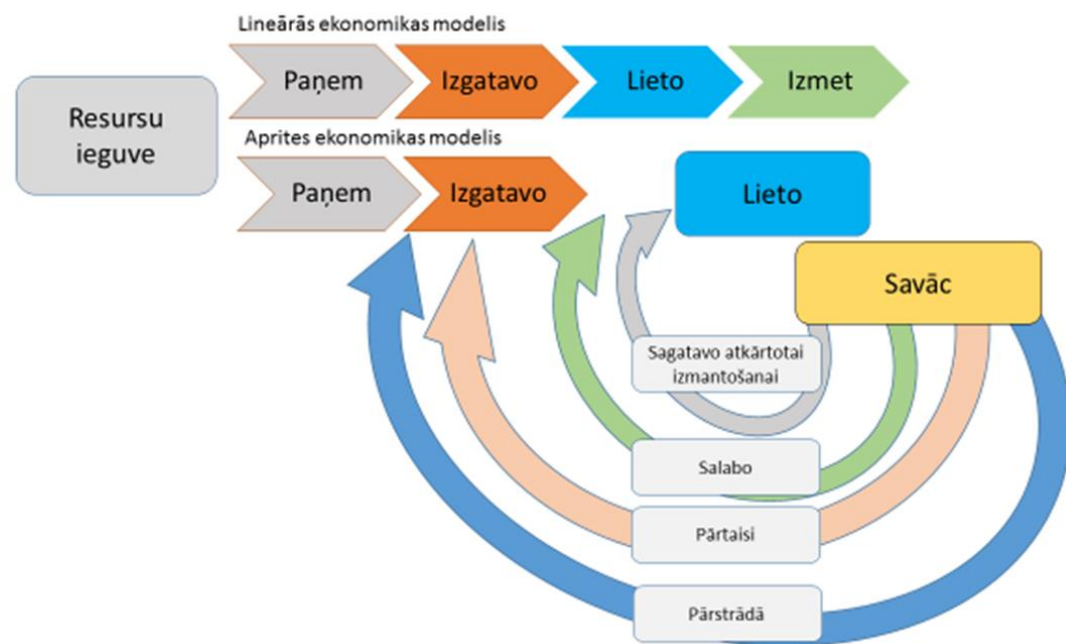
No 2014.gada līdz 2023.gadam Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijā ar zaļā publiskā iepirkuma jautājumiem;

Darbojusies EK «Zaļā publiskā iepirkuma vadības grupā»;

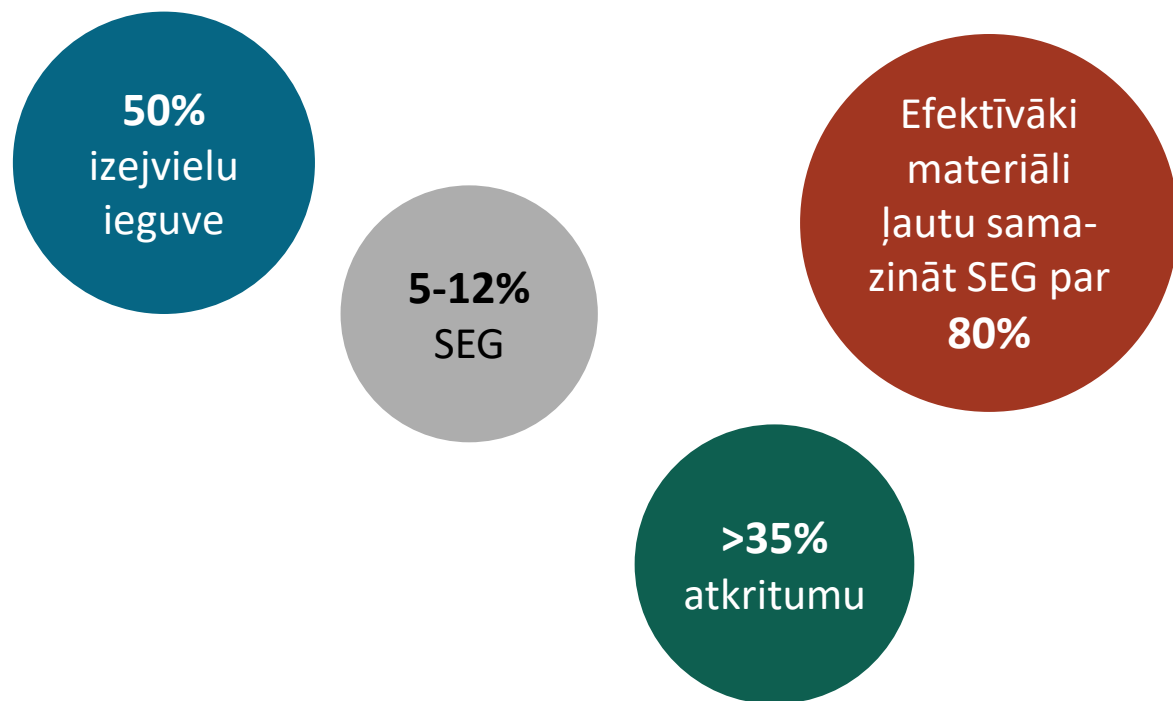
Pētniece, zinātniskā grāda pretendente Latvijas Universitāte.

Piedalījusies 16 starptautiskās zinātniskās konferencēs (9 valstīs) un izstrādājusi 10 zinātniskās publikācijas.

Aprites ekonomikas virzieni

2050.gadā būvniecībai ES jābūt 100% apritīga (COP 24)

Rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku 2020.-2027. gadam

Būvniecības atkritumu īpatsvars

Vairāk nekā 35% no visiem ES radītajiem atkritumiem nāk no būvniecības nozares.

SEG emisijas no būvniecības

Materiālu ieguve, būvmateriālu ražošana, būvniecība un renovācijas rada 5-12% no valstu kopējām SEG emisijām.

Ilgspējīgas būvētās vides stratēģija

ES stratēģija, kas veicina aprites principu ievērošanu visā ēkas kalpošanas laikā, lai samazinātu SEG emisiju apjomu.

Būvizstrādājumu Regulas pārskatīšana

Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada regulas (ES) Nr. 305/2011, kas nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus, pārskatīšana, ieviešot aprites ekonomikas principus arī ēku projektēšanā.

Aprites ekonomikas rīcības plāns => Ilgtspējīgas būvētās vides stratēģija

Atbilstoši **Aprites ekonomikas rīcības plānam Ilgtspējīgas būvētās vides stratēģija** paredzēs:

- pārskatīt Būvizstrādājumu regulu, lai uzlabotu būvizstrādājumu ilgtspējas rādītājus, iespējams, ieviešot otrreizējās pārstrādes prasības atsevišķu būvizstrādājumu saturā;
- veicināt aprites ekonomikas principus ēku projektēšanā un ēku digitālo žurnālu izstrādī;
- izmantot Level(-s), kas ir Eiropas sistēma ilgtspējīgām ēkām, lai integrētu dzīves cikla novērtējumu publiskajā iepirkumā un ES ilgtspējīgu finanšu sistēmā;
- apsvērt iespēju pārskatīt ES tiesību aktus par atkritumiem, koncentrējoties uz materiālu reģenerācijas mērķiem būvniecības un nojaukšanas atkritumiem un to materiālam raksturīgajām frakcijām (attiecīgās atkritumu plūsmas vēl jādefinē);
- veicināt ar augsni saistītas iniciatīvas, kuru mērķis ir mazināt blīvu augsnes iesegšanu, atjaunot pamestas vai piesārņotas degradētās teritorijas un palielināt izrakto augšņu drošu, ilgtspējīgu un apritīgu izmantošanu, kā apstiprināts ES bioloģiskās daudzveidības stratēģijā 2030. gadam.

ĒKU ENERGEOFEKTIVITĀTES DIREKTĪV GROZĪJUMI

Direktīva 2010/31/ES (19.05.2010) par ēku energoefektivitāti

Grozījumu 7. -10. punkts paredz pakāpenisku **pāreju uz ēku pilna dzīves cikla ietekmes aprēķinu un aprites ekonomikas principu** (diskutēts tiek periods līdz 2030.g.)

«Ēku visa aprites cikla veiktspēja būtu jāņem vērā ne tikai jaunbūvē, bet arī renovācijā, dalībvalstu ēku renovācijas plānos iekļaujot politiku visa aprites cikla siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai (7.p.)»

«Lai līdz minimumam samazinātu ēku siltumnīcefekta gāzu emisijas visā aprites ciklā, ir nepieciešama resursu efektivitāte un apritīgums (8.p.)»

III Pielikums: PRASĪBAS DZĪVES ČIKLA GLOBĀLĀS SASILŠANAS POTENCIĀLA (GWP) APRĒĶINĀŠANAI (jauns pielikums)

Kalpošana
s laiks 50
gadi

LCA pēc
EN
15978:2011

Alternatīva
metode, ja
izpilda
Level(s)
minimumu

Sākotnēji
LCA
jaunām
ēkām
>2000m²

No
2030.g.
LCA
visām
jaunām
ēkām

Zaļā publiskā iepirkuma
normatīvais regulējums
Latvijā un aktualitātes

Zaļais publiskais iepirkums

Zaļais publiskais iepirkums – tādu preču, pakalpojumu un būvdarbu iepirkums, **kuru ietekme uz vidi to aprites ciklā ir mazāka** nekā precēm, pakalpojumiem un būvdarbiem ar tādu pašu lietojuma mērķi, kas iegādāti, nepiemērojot zaļā publiskā iepirkuma principus. (PIL 1. 34); SPSIL 1. 33))

Tiesiskais regulējums ZPI piemērošanai Latvijā

Deleģējums Publisko iepirkumu likumā

2017.gada MK not. nr. 353 «Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība», ar grozījumiem 2020.gada 8.septembrī (MK not. nr. 568 redakcijā), grozījumi 2023.gada 4. jūlijā.

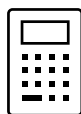
1. pielikums ZPI kritēriji **9 obligāti** piemērojamām preču grupām;
2. pielikums ZPI kritēriji **14 brīvprātīgi** piemērojamām preču un pakalpojumu grupām;
3. Pielikums **Aprites cikla izmaksu** metodika enerģiju patērējošām precēm.

Elektronisko iepirkumu sistēma

Zaļā publiskā iepirkuma **piemērošanas vadlīnijas**

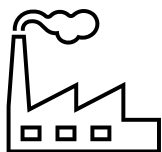

Aprites cikla izmaksu **kalkulatori**

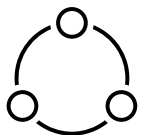
Galvenie ZPI piemērošanas principi

videi draudzīgāks iepirkums

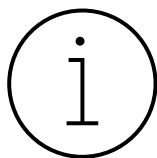
piesārņojuma vai kaitējuma novēršana

aprites cikla skatījums

ietekmju uz vidi salīdzinājums

informācija par ietekmi uz vidi

MK not. Nr. 353

1. pielikuma 8.nodaļa

Trešās grupas ēku jauna
būvniecība,
pārbūve, projektēšana un
nojaukšana

Būvniecības ietekme

2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDI	
Ietekme uz vidi	Ietekmes samazināšanas pasākumi ar ZPI palīdzību
Galvenie vidi ietekmējošie faktori: - Primārās enerģijas patēriņš un saistītās siltumnīcefekta gāzu emisijas ēkas izmantošanas laikā un laikā, kad dodas uz ēku un no tās - Dabas resursu noplicināšana, iegultā enerģija un emisijas, kas saistītas ar būvmateriālu ražošanu un transportēšanu - Atkritumu rašanās būvlaukuma sagatavošanas, būvniecības, ēkas izmantošanas un nojaukšanas laikā - Telpu gaisa kvalitātes pasliktināšanās, jo no būvizstrādājumiem izdalās bīstamas vielas un no ārējās vides ieplūst gaiss ar daļiņu piesārņojumu - Vietējās vides piesārņošana un vietējās gaisa kvalitātes pasliktināšanās tādu emisiju dēļ, kuras izdala transporta līdzekļi, ar ko dodas uz ēku un no tās - Ūdens patēriņš ēkas izmantošanas laikā Galvenie vidi ietekmējošie faktori aprites ciklā un resursu izmantošanas parametri: - globālās sasilšanas potenciāls, - paskābināšanās, - atjaunojamo un neatjaunojamo primāro enerģijas avotu izmantošana, - ekotoksicitāte, - toksicitāte cilvēkiem, - eitrofikācija, - abiotisko resursu noplicināšanās un ūdens patēriņš, - sekundāru un atkārtoti izmantojamu materiālu izmantošana un atkritumu materiālu plūsmas	- Projektēšana un celtniecība nolūkā sasniegt augstu energoefektivitāti un zemas saistītās CO₂ emisijas - Energoefektīvu tehnoloģiju un atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju uzstādīšana, kas ļauj izmantot objektam piemērotās iespējas samazināt enerģijas patēriņu un CO₂ emisijas - Projektēšana un specifiskācijas nolūkā mazināt ar būvmateriāliem saistīto iegulto ietekmi un resursu izmantošanu - Projektēšana, specifiskāciju sastādīšana un būvlaukuma apsaimniekošana, lai maksimāli samazinātu būvgružu un nojaukšanas atkritumu daudzumu un lai izmantotu būvizstrādājumus vai būvmateriālus ar lielu reciklētu vai atkārtoti izmantojamu saturu - Tādu izbūves un apdares elementu specifiskāciju sastādīšana, ar ko nodrošina bīstamu emisiju samazināšanu telpu gaisā. - Ventilācijas projektēšana, lai nodrošinātu veselīgu gaisu un samazinātu piesārņota ārējā gaisa ieplūdi - Ūdens taupīšanas tehnoloģiju specifiskāciju sastādīšana un uzstādīšana - Tādu fizisko un elektronisko sistēmu uzstādīšana, kas palīdz ēkas apsaimniekotājiem un lietotājiem pastāvīgi samazināt energopatēriņu, ūdens patēriņu un atkritumus - Darbinieku pārvietošanās plānu īstenošana nolūkā samazināt ar transportu saistīto degvielas izmantošanu un CO₂ emisijas, tostarp elektriskajiem transportlīdzekļiem un riteņbraukšanai piemērota infrastruktūra

Publisko iepirkumu likuma mērķi

Publisko iepirkumu likuma mērķis ir nodrošināt iepirkumu atklātumu, pasūtītāja līdzekļu efektīvu izmantošanu, maksimāli samazinot tā risku, brīvu konkurenci starp piegādātājiem, kā arī vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret tiem.

Publisko iepirkumu likums ietver arī stratēģiskos mērķus:

— **vides kvalitāte un ilgtspēja** – būvniecības ekopēdas samazināšana, atbildīga esošo ēku pārveide, materiālu atgūšana un atkārtota izmantošana, ēku siltināšana un iekštelpu klimata uzlabošana;

— **sociālā atbildība** – vides pieejamības un universālā dizaina risinājumu izmantošana, drošas un veselīgas vides nodrošināšana darbiniekiem;

— **inovācijas** – inovatīvu risinājumu iesaistīšana arhitektūras projektos, piemēram, plašāka koka konstrukciju izmantošana, telpu funkciju apvienošana un daudzpusīga izmantošana dažādos dienas laikos, fleksiblās darba vietas, darbinieku komunikācijas un produktivitātes veicināšana uzlabotās darba telpās.

ZPI KRITĒRIJU PIEMĒROŠANU BŪVDARBU IEPIRKUMĀ

No 2024.gada veicot **zaļo publisko iepirkumu**

3. grupas ēkas jaunai būvniecībai, pārbūvei, projektēšanai un/vai nojaukšanai ir obligāti piemērojami nosacījumi

vai

Sertificē ēku vai projektēšanas darbus atbilstoši kādai no starptautiski atzītām ilgtspējas sertifikācijas sistēmām (BREEAM, LEED, DGNB u. c.), sasniedzot vismaz 50% vērtējumā

50%
BREEAM,
LEED,
DGNB u.c.

ZPI kritēriju tvērumš

- ZPI prasības projektēšanas, būvdarbu un nojaukšanas pakalpojumu publiskajā iepirkumā attiecina uz trešās grupas ēkas jaunas būvniecības, pārbūves vai nojaukšanas darbu ieceri. Būvju dalījums grupās atbilst Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 "[Vispārīgie būvnoteikumi](#)" [1. pielikumā](#) noteiktajam.
- Būvju un telpu grupu klasifikācija atbilst Ministru kabineta 2018. gada 12. jūnija noteikumiem Nr. 326 "[Būvju klasifikācijas noteikumi](#)". Ēkas klasifikācijas kods norādīts iekavās aiz attiecīgās ēkas nosaukuma ZPI prasību apakšpunktā.

Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 "[Vispārīgie būvnoteikumi](#)" [1. pielikumā](#) noteiktajam

Trešās grupas ēkas:

- 2.2.1. ēkas, kurām ir vairāk nekā seši virszemes stāvi;
- 2.2.2. ēkas, kurām ir vairāk nekā viens apakšzemes stāvs;
- 2.2.3. publiskas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 1000 m²;
- 2.2.4. rūpnieciskās ražošanas ēkas ar paredzēto ugunsslodzi, lielāku par 600 MJ/m²;
- 2.2.5. rūpnieciskās ražošanas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 2000 m²;
- 2.2.6. noliktavas ēkas ar paredzēto ugunsslodzi, lielāku par 600 MJ/m²;
- 2.2.7. noliktavas ēkas ar kopējo platību, lielāku par 2000 m²;
- 2.2.8. katlumājas ar siltuma jaudu, lielāku par 100 MW;
- 2.2.9. elektroenerģijas apgādes ēkas ar elektrisko jaudu, lielāku par 2 MW;
- 2.2.10. transformatoru apakšstaciju ēkas ar spriegumu 110 kV vai augstāku;
- 2.3. otrās grupas ēkas ir ēkas, kuras nav minētas šā pielikuma 2.1. un 2.2. apakšpunktā.

Ēku tipi, kuriem ir obligātie piemērojamie ZPI kritēriji 1. pielikuma 8.nodaļā

8.1. Muzeja, bibliotēkas (1262), biroju ēkas (122), izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263), viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.2. Dzīvojamās ēkas (112, 113) un veselības aprūpes iestādes (1264) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.3. Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103) un skatītāju zāles (12610102) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.4. Lauksaimniecības ēkas (127101) un noliktavu ēkas (1252) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.5. Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.6. Sporta ēkas (126501) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.7. Tirdzniecības ēkas (12300101) jauna būvniecība vai pārbūves iecere, vai projektēšana;

8.8. Ēku nojaukšana.

8. nodaļa Trešās grupas ēku jauna būvniecība, pārbūve, projektēšana un nojaukšana
(I)

ZPI kritēriji ir piemērojami obligāti!

ZPI prasības un kritēriji iedalīti trīs atsevišķās grupās atbilstoši noteiktiem būvniecības projekta realizācijas posmiem (A-C):

A. ZPI prasības un kritēriji projektēšanai

B. ZPI prasības un kritēriji būvdarbiem

C. ZPI prasības un kritēriji likvidēšanas, nojaukšanas un būvlaukuma sagatavošanas darbiem.

Obligātie piemērojamie B ZPI prasības un kritēriji PROJEKTĒŠANAI

10 kritēriji ■ 8 esošie MK not. #353 ■ 2 jauni

- B1. Primārās enerģijas patēriņa novērtējums un primārās neatjaunojamās enerģijas maksimālais sliekšnis
- B5. Velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne
- B6. Atkārtoti izmantojamu vai pārstrādājamu atkritumu uzglabāšana
- B7. Ūdens taupīšanas ietaises
- B9. Vizuālais kontakts ar ārtelpu
- B10. Ventilācija un gaisa kvalitāte
- B11. Izbūves un apdares materiālu izvēle (*prasības gaistošajiem organiskajiem saveinojumiem un formaldehīdiem*)
- B14. Būvprojekta vadītāja vai izstrādātāja pieredze
- B20. Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi
- B21. Atkārtoti izmantotu materiālu vai viegli pārstrādājamu materiālu izmantošana

Obligātie piemērojamie B ZPI prasības un kritēriji BŪVDARBIEM

4 kritēriji ■ 3 esošie MK not. #353 ■ 1 jauns

C1. Būvgružu (tai skaitā demontēšanas) šķirošana un nodošana speciālos poligonos

C2. Likumīgas izcelsmes kokmateriāli

C4. Būvdarbu vadītāja pieredze

C22. Izbūves un apdares materiālu ietekme uz iekštelpu gaisa kvalitāti

Darbu veidi	Būvju /telpu grupu tipi	A1. Primārās enerģijas patēriņš un neatjaunoja mās enerģijas sliekšnis	A2. Velo un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne	A3. Pārstrādājumu atkritumu uzglabāšana	A4. Ūdens taupīšanas ietaises	A5. Vizuālais kontakts ar ārtelpu	A6. Ventilācija un gaisa kvalitāte	A7. Izbūves un apedares materiālu izvēle	A8. Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi*	A9. Atkārtoti izmantoti un viegli pārstrādājami materiāli	B1. Likumīgas izcelsmes kokmateriāli	B2. Atkritumu apsaimniekošana būvobjektā	B3. Izbūves un apdares materiālu ietekme uz iekštelpu gaisa kvalitāti
Jauna būvniecība	Bibliotēkas un muzeji (1262)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Biroju ēkas (122)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Lauksaimniecības ēkas (127101)			x			x			x	x		
	Noliktavu ēkas (1252)			x			x			x	x		
	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)		x	x			x			x	x		
	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
	Skatītāju zāles (12610102)	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
	Sporta ēkas (126501)	x	x	x	x		x			x	x		
	Tirdzniecības ēkas (12300101)	x	x	x			x	x		x	x		x
	Veselības aprūpes iestādes (1264)	x	x	x		X	x	x	x	x	x	x	x
Pārbūve	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)	x	x	x	x	X	x	x	x	x	x	x	x
	Bibliotēkas un muzeji (1262)	x	x	x	x	*	x	x	*	x	x	x	x
	Biroju ēkas (122)	x	x	x	x	*	x	x	*	x	x	x	x
	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	x	x	x		*	x	x	*	x	x	x	x
	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	x	x	x	x	*	x	x	*	x	x	x	x
	Lauksaimniecības ēkas (127101)			x			x		*	x	x		
	Noliktavu ēkas (1252)			x			x		*	x	x		
	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)		x	x			x		*	x	x		
	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	x	x	x	x		x	x	*	x	x	x	x
	Skatītāju zāles (12610102)	x	x	x	x		x	x	*	x	x	x	x
	Sporta ēkas (126501)	x	x	x	x		x		*	x	x		
	Tirdzniecības ēkas (12300101)	x	x	x			x	x	*	x	x		x
	Veselības aprūpes iestādes (1264)	x	x	x			x	x	*	x	x	x	x
	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)	x	x	x	x	*	x	x	*	x	x	x	x

* - Pasīvie projekta risinājumi maksimāli izmanto dabiskos apkures, dzesēšanas un ventilācijas avotus, lai radītu komfortablus apstākļus ēkās. Tai skaitā vides apstākļus kā, piemēram, saules starojumu, vēsu nakts gaisu un gaisa spiediena atšķirības, lai uzlabotu iekštelpu klimatu. Mehāniskas vai elektriskas sistēmas nav pasīvie risinājumi.

Projektēšanas pakalpojumu iepirkumā kritēriju A8. attiecina uz jaunu ēku projektēšanu. Pārbūves gadījumā būvniecības ierosinātais izvērtē, vai tehniski ir iespējams paredzēt pasīvos projekta risinājumus

Darbu veidi	Būvju /telpu grupu tipi	A1. Primārās enerģijas patēriņš un neatjaunoja mās enerģijas sliekšnis	A2. Velo un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne	A3. Pārstrādājumu atkritumu uzglabāšana	A4. Ūdens taupīšanas ietaises	A5. Vizuālais kontakts ar ārtelpu	A6. Ventilācija un gaisa kvalitāte	A7. Izbūves un apedares materiālu izvēle	A8. Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi*	A9. Atkārtoti izmantoti un viegli pārstrādājami materiāli	B1. Likumīgas izcelsmes kokmateriāli	B2. Atkritumu apsaimniekošana būvobjektā
Projektēšana	Bibliotēkas un muzeji (1262)	x	x	x	x	*	x	x	x	x		x
	Biroju ēkas (122)	x	x	x	x	*	x	x	x	x		x
	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	x	x	x		*	x	x	x	x		x
	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	x	x	x	x	*	x	x	x	x		x
	Lauksaimniecības ēkas (127101)			x			x			x		
	Noliktavu ēkas (1252)			x			x			x		
	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)		x	x			x			x		
	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	x	x	x	x		x	x	x	x		x
	Skatītāju zāles (12610102)	x	x	x	x		x	x	x	x		x
	Sporta ēkas (126501)	x	x	x	x		x			x		
	Tirdzniecības ēkas (12300101)	x	x	x			x	x		x		
	Veselības aprūpes iestādes (1264)	x	x	x		*	x	x	x	x		x
	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)	x	x	x	x	*	x	x	x	x		x

Darbu veidi	Būvju /telpu grupu tipi	C1 Būvgružu (tai skaitā demontēšanas) šķirošana un nodošana speciālos poligonos
Nojaukšana	Bibliotēkas un muzeji (1262)	x
	Biroju ēkas (122)	x
	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	x
	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	x
	Lauksaimniecības ēkas (127101)	x
	Noliktavu ēkas (1252)	x
	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)	x
	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	x
	Skatītāju zāles (12610102)	x
	Sporta ēkas (126501)	x
	Tirdzniecības ēkas (12300101)	x
	Veselības aprūpes iestādes (1264)	x
	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)	x

Obligāti piemērojamie
ZPI kritēriji Projektēšana
Tehniskā specifikācija

A1 Primārās enerģijas patēriņa novērtējums un primārās neatjaunojamās enerģijas maksimālais sliekšnis

Darbu veidi			Būvju (/telpu grupu) tipi												
Jauna būvniecība	Pārbūve	Projektēšana	Muzeji un bibliotēkas (1262)	Biroju (122)	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	Lauksaimniecības ēkas (127101)	Noliktavu ēkas (1252)	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)	Sabiedrisko ēkās ēdināšana (12110103)	Skatītāju ēkaszāles (12610102)	Sporta ēkas (126501)	Tirdzniecības ēkas (12300101)	Veselības aprūpes iestādes (1264)	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)
x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x

A1 Primārās enerģijas patēriņa novērtējums un primārās neatjaunojamās enerģijas maksimālais sliekšnis

Kritērijs:

Ēku jaunas būvniecības iepirkumiem būves kopējās **primārās enerģijas patēriņa novērtējums kWh/m² gadā atbilst A+ klasei** un primārās neatjaunojamās enerģijas patēriņa novērtējums **nepārsniedz 60 %**.

Ēku pārbūves darbu iepirkumā būves kopējo **primāro enerģijas patēriņa novērtējumu var noteikt A klases līmenī**, tai skaitā primārās neatjaunojamās enerģijas patēriņa novērtējums ir **lielāks par 60%**.

A1 Primārās enerģijas patēriņa novērtējums un primārās neatjaunojamās enerģijas maksimālais sliekšnis

Tehniskā projekta izstrādes posmā pasūtītājs vai pasūtītāja pilnvarotais pārstāvis pārliecinās, ka aprēķins ēkas pagaidu energosertifikātā (MK 08.04.2021 not. Nr. 222 "Ēku energoefektivitātes aprēķina metodes un ēku energosertifikācijas noteikumi") atbilst iepirkuma tehniskai specifikācijai.

Pēc būvdarbu vai pārbūves darbu pabeigšanas būvniecības ierosinātājs uzdod ēkas apsaimniekotājam veikt pastāvīgu enerģijas patēriņa monitoringu un 3 (trīs) gadu ekspluatācijas pēc darbu pabeigšanas pasūtīt ēkas energosertificēšanu.

Ja ēkas kopējais specificētais primārās enerģijas patēriņa novērtējums ir zemāks par A klasi, iepirkums neatbilst zaļā publiskā iepirkuma nosacījumiem.

Pārbaude:

Pasūtītājs norāda prasības iepirkuma dokumentācijā. Projektētājs atbild par risinājumiem.

Pasūtītājs – par pārbaudi. **Apsaimniekotājs – monitorē** un reģistrē datus. Pasūtītājs iekļauj prasību monitorēt līgumā ar apsaimniekotāju.

A2 Velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne

Darbu veidi			Būvju (/telpu grupu) tipi												
Jauna būvniecība	Pārbūve	Projektēšana	Muzeji un bibliotēkas (1262)	Biroju (122)	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	Lauksaimniecības ēkas (127101)	Noliktavu ēkas (1252)	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	Skatītāju zāles (12610102)	Sporta ēkas (126501)	Tirdzniecības ēkas (12300101)	Veselības aprūpes iestādes (1264)	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)
x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x	x	x	x

A2 Velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne

Kritērijs:

Ēkas projektā paredz drošu un ērti pieejamu, iesegtu, apjuntu un apgaismotu **velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietni**. Vietu skaitu nosaka, pamatojoties uz ēku novērtēšanas shēmu, ņemot vērā arī plānoto iespējamo skaita palielinājumu.

Ja pasūtītājs ir paredzējis **uzlādes punktu ierīkošanu** ar elektrību darbināmajiem mikromobilitātes transporta līdzekļiem, pretendents ir jāizvērtē **optimālākais risinājums un jānosaka nepieciešamo uzlādes punktu skaits**, ņemot vērā **plānoto pieprasījuma dinamiku**.

Pārbaude:

Pasūtītājs iekļauj prasību tehniskajā specifikācijā, paredzot, ka pretendents sagatavo plānus, kuros ir parādītas velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietnes, un norāda pieņēmumus, kas ir pamatā vietu skaita prognozēm .

Ja teritorijā / vai pārbūvējamā ēkā jau ir izbūvēta velosipēdu un mikromobilitātes transporta līdzekļu novietne, Pasūtītājs zaļajā publiskajā iepirkumā var neparedzēt novietnes ierīkošanu.

A3 Atkārtoti izmantojamu vai pārstrādājamu atkritumu uzglabāšana

[illegible]

A3 Atkārtoti izmantojamu vai pārstrādājamu atkritumu uzglabāšana

Kritērijs:

Ēkā vai tai piegulošajā teritorijā paredz iesegtu, apjuntu un apgaismotu atkritumu glabātavu, lai ēkas lietotājiem nodrošinātu **pārstrādājamu materiālu šķirošanu**.

Pieņemumi, kas ir pamatā prognozēm par vajadzīgo vietu, ir balstīti metodoloģijā, kas noteikta Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumos Nr. 328 “Kritēriji un kārtība, kādā novērtē atkritumu dalītās savākšanas pakalpojuma pieejamību iedzīvotājiem”, Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumos Nr. 788 “Noteikumi par atkritumu savākšanas un šķirošanas vietām”, kā arī attiecīgās pašvaldības saistošajos noteikumos.

Pārbaude:

Pasūtītājs iekļauj prasības tehniskajā specifikācijā, pretendentam jāieplāno un jānorāda pieņemumi, kas ir pamatā prognozēm par vajadzīgo vietu un infrastruktūru (MK not. Nr.328, MK not.Nr. 788 un pašvaldības saistošie noteikumi).

A4 Īdēns taupīšanas ietaises

Darbu veidi			Būvju (/telpu grupu) tipi												
Jauna būvniecība	Pārbūve	Projektēšana	Muzeji un bibliotēkas (1262)	Biroju ēkas (122)	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	Lauksaimniecības ēkas (127101)	Noliktavu ēkas (1252)	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	Skatītāju zāles (12610102)	Sporta ēkas (126501)	Tirdzniecības ēkas (12300101)	Veselības aprūpes iestādes (1264)	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)
x	x	x	x	x		x				x	x	x			x

A4 Ūdens taupīšanas ietaises

Kritērijs:

Visas sanitārās un virtuves ūdens ietaises ir aprīkotas ar **efektīvu ūdensapgādes aprīkojumu**, kas atbilst šo noteikumu **2. pielikuma 6. un 11. punktā** noteiktajiem kritērijiem par sanitārtehnisko aprīkojumu un klozetpodiem un pisuāriem ar noskalošanas funkciju un sanitārtehniskajai armatūrai.

Pārbaude:

Pasūtītājs iekļauj prasības tehniskajā specifikācijā. Piegādātājam jāparedz ūdensapgādes aprīkojuma un santehnikas (klozetpodu un pisuāru ar noskalošanas funkciju) aprīkojums un **atbilstību jāapliecina ar produktu datu lapām**, kurās norādītie ūdens patēriņa parametri un darbības specifikācija atbilst prasībām.

A5 Ventilācija un gaisa kvalitāte

[illegible]

A5 Ventilācija un gaisa kvalitāte

Kritērijs:

Projektēšanas uzdevumā būvniecības pasūtītājs telpām, kurās uzturēsies cilvēki, nosaka prasību **nodrošināt piegādājamā gaisa kvalitātes kategoriju ne zemāku par SUP4**, pieņemot, ka āra gaisa kvalitātes **ODA klase ir 3**. Pārējām telpu grupām norāda gaisa kvalitātes kategoriju atbilstoši to funkcijām, saskaņā ar standartā LVS EN 16798-3:2018/NA:2020 "Ēku energoefektivitāte. Ēku ventilācija. 3. daļa: Nedzīvojamās ēkas. Veiktspējas prasības ventilācijas un telpu kondicionēšanas sistēmām (M5-1 un M5-4 moduļi). Nacionālais [pielikums](#)" noteikto principu vai ekvivalents.

Pretendents, nosakot ventilācijas iekārtu veiktspējas prasības, **ir tiesīgs izmantot augstāku gaisa kvalitātes klasi**, ja to pamato ar gaisa kvalitātes monitoringa datiem par pēdējo 5 gadu periodu no tuvākās gaisa kvalitātes novērojumu stacijas.

A5 Ventilācija un gaisa kvalitāte

Izmantojot kritērijam norādīto metodoloģiju, pasūtītājs vai tā pieaicināts speciālists nosaka suspendēto cieto daļiņu koncentrāciju āra gaisā un norāda prasības gaisa filtriem, ņemot vērā telpu lietošanas mērķim paredzēto normatīvo gaisa pieplūdi.

Vienā ēkā prasības var atšķirties telpām ar dažādām funkcijām jeb lietošanas mērķi.

Projektētāja atbildība ir izvēlēties attiecīgas kategorijas filtrus ventilācijas iekārtās, lai nodrošinātu būvniecības ierosinātāja definēto pieplūdes gaisa SUP kategoriju pie attiecīgās atrašanās vietas āra gaisa ODA kategorijas.

Pasūtītājs nosaka, ka ēkas **apsaimniekotāja pienākums** ir nodrošināt **regulāras ventilācijas sistēmas apkopes** (tai skaitā filtru nomaiņu), lai telpās nodrošinātu attiecīgo gaisa kvalitāti.

SUP 1 - Slimnīcas, farmācijas uzņēmumi un ēkas ar citām specifiskām funkcijām:

SUP 2 - Telpas kur patstāvīgi uzturas cilvēki (biroji, skolas, dzīvojamās ēkas utt.);

SUP 3 - Telpas kur cilvēki uzturas īslaicīgi (lepirkšanās centri, noliktavas);

SUP 4 - Telpas kur cilvēki uzturas īslaicīgi (Tualetes, tehniskās telpas);

SUP 5 - Telpas, kur cilvēki neuzturas.

A5 Ventilācija un gaisa kvalitāte

Pārbaude:

Dati ir pieejami LVGMC mājas lapā.

Pasūtītājs vai tā pieaicināts speciālists nosaka suspendēto cieto daļiņu koncentrāciju āra gaisā un norāda prasības gaisa filtriem, ņemot vērā telpu lietošanas mērķim paredzēto normatīvo gaisa pieplūdi.

Projektētājs paredz attiecīgas kategorijas filtrus ventilācijas iekārtās.

Pasūtītājs nosaka, ka ēkas apsaimniekotāja pienākums ir nodrošināt regulāras ventilācijas sistēmas apkopes (tai skaitā filtru nomaiņu).

A6 Vizuālais kontakts ar ārtelpu

Kritērijs:

Ēku būvdarbu iepirkumiem, ja ēkas lietošanas mērķis ir viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas, nepastarpinātam vizuālajam kontaktam ar ārtelpu (skatam uz ārtelpu) jābūt vismaz $\geq 75\%$ no ēkas lietderīgās platības.

Ēku būvdarbu iepirkumiem, ja ēkas lietošanas mērķis ir biroju ēka, muzejs un / vai bibliotēka, nepastarpinātam vizuālajam kontaktam ar ārtelpu (skatam uz ārtelpu) darba vietās jābūt vismaz $\geq 75\%$ no kopējās darba vietu platības.

Vienlaikus projektā ir paredzēta saules aizsardzība, aizsardzība pret apžilbinājumu un saules radiāciju.

Pārbūves projektiem kritēriju var nepiemērot, ja pastāv objektīvi ierobežojumi pārplānot ēku tā, lai nodrošinātu kritērija prasības, vai arī plānotie pārbūves darbi neskar konstrukcijas vai zonas, kuru pārbūve nodrošinātu vizuālā kontakta ar ārtelpu prasības.

A6 Vizuālais kontakts ar ārtelpu

Pārbaude:

Piegādātājam jāiesniedz modelēšanas dati par vizuālā kontakta ar ārtelpu apstākļiem. Vizuālais kontakts ar ārtelpu atbilst vidējam vai augstam rekomendāciju līmenim, atbilstoši EN-17037 A.5 pielikumam.

(Vidējais līmenis: horizontālais skata leņķis ≥ 280 , ārējais attālums līdz skatam $\geq 20\text{m}$, līmeņi, kam jābūt redzamiem no vismaz 75% lietderīgās platības (debesis, ainava, zeme) ietver ainavu un vēl vismaz vienu līmeni).

Skaidrībai Pasūtītājs var noteikt prasību izmantot konkrētu modelēšanas lietotni un/vai definēt pieļaujamās alternatīvas.

Pierādījumi: Pasūtītājam ir iespēja noteikt pašam, tipiski tas būtu paplašinājuma programmās Autocad un arī novērtējuma simulācijas.

Neizpilda pārbūves projektiem, ja pasūtītājs tehniskajā specifikācijā nav paredzējis prasību piemērot kritēriju.

A7 Izbūves un apdares materiālu izvēle

Darbu veidi			Būvju (/telpu grupu) tipi												
Jauna būvniecība	Pārbūve	Projektēšana	Muzeji un bibliotēkas (1262)	Biroju (122)	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	Lauksaimniecības ēkas (127101)	Noliktavu ēkas (1252)	Rūpnieciskās ražošanas ēkas (12510101 un 12510102)	Sabiedriskās ēdināšanas ēkas (12110103)	Skatītāju zāles (12610102)	Sporta ēkas (126501)	Tirdzniecības ēkas (12300101)	Veselības aprūpes iestādes (1264)	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)
x	x	x	x	x	x	x				x	x		x	x	x

A7 Izbūves un apdares materiālu izvēle

Kritērijs:

Visi ēkas izbūvei un apdarei izvēlētie materiāli atbilst zemāk norādītajiem **emisiju limitiem**. Šī prasība attiecas uz:

- 1) griestu plātnēm;
- 2) krāsām un lakām;
- 3) grīdas un sienu tekstilsegumiem;
- 4) laminātu un elastīgo grīdas segumu;
- 5) koka un kompozītmateriāla grīdas segumu.

Materiālu un apdares materiālu emisiju limiti ($\mu\text{g}/\text{m}^3$).

I. Kopējie gaistošie organiskie savienojumi $< 300 \mu\text{g}/\text{m}^3$ 28 dienas pēc iebūves / ieklāšanas

II. Formaldehīds $< 30 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Izglītības iestāžu ēkās prasības apdares materiāliem nosaka atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 19. oktobra noteikumu Nr. 693 "[Būvju vispārīgo prasību būvnormatīvs LBN 200-21](#)" [127.](#), [128.](#) un [129. punktam](#).

A7 Izbūves un apdares materiālu izvēle

Pārbaude:

Pasūtītājs iekļauj prasības tehniskajā specifikācijā.

Projektētājam jādefinē izbūves un apdares materiāli, kas nodrošinās atbilstību maksimāli pieļaujamajām emisiju limitiem un būvniekam jānodrošina produkta vides deklarācijas saskaņā ar **ISO 21930** visiem izvēlētajiem izbūves un apdares materiāliem, kas atradīsies tiešā saskarē ar telpas lietotājiem.

4 nedēļas pēc apdares darbu pabeigšanas būvuzņēmējs veic gaisa kvalitātes mērījumus telpās atbilstoši EN ISO 16000-6 un 16000-3.

A8 Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi

Darbu veidi			Būvju (/telpu grupu) tipi												
Jauna būvniecība	Pārbūve	Projektēšana	Muzeji un bibliotēkas (1262)	Biroju (122)	Dzīvojamās ēkas (112, 113)	Izglītības un zinātnes iestāžu ēkas (1263)	Lauksaimniecības ēkas (127101)	Noliktavu ēkas (1252)	Rūpnieciskās ražošanas ēkas un (12510101, 12510102)	Sabiedriskās ēkas ēdināšanai (12110103)	Skatītāju zāles (12610102)	Sporta ēkas (126501)	Tirdzniecības ēkas (12300101)	Veselības aprūpes iestādes (1264)	Viesnīcas un tām līdzīga lietojuma ēkas (121, izņemot 12110103)
x	x*	x**	x	x	x	x				x	x			x	x

A8 Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi

Kritērijs: Projektā ir jāņem vērā, jāizvērtē un jāparedz sekojoši aspekti, kas uzlabo komfortu ēkas iekšelpās, samazinot mehānisko sistēmu pielietojumu un attiecīgi samazinot ēkas ekspluatācijas izmaksas:

1. Pasīvā dzesēšana:

- 1.1. Termiskā masa
- 1.2. Iztnvaikošanas dzesēšana
- 1.3. Cits pasīvās dzesēšanas risinājums

2. Pasīvā sildīšana

- 2.1. Saules enerģijas izmantošana
- 2.2. Termiskā masa

3. Pasīvā vēdināšana (dabiskā ventilācija):

- 3.1. Šķērsventilācija jeb vēja izraisīta ventilācija
- 3.2. Skursteņa efekta jeb plūsmas, enerģijas vadīta ventilācija

Pasīvā dzesēšana, apsildes un vēdināšanas risinājumu ietekme ir jāņem vērā AVK projektā.

Pārbūves projektiem kritēriju var nepiemērot, ja pastāv objektīvi ierobežojumi paredzēt pasīvos iekštelpu klimata regulēšanas risinājumus.

A8 Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi

Kritērijs:

Pārbūves projektiem kritēriju var nepiemērot, ja pastāv objektīvi ierobežojumi paredzēt pasīvos iekštelpu klimata regulēšanas risinājumus.

Pārbaude:

Pasūtītājs **paredz prasību izvērtēt** efektīvākos pasīvās iekštelpu klimata regulēšanas risinājumus un paredzēt **vismaz vienu dabiskās ventilācijas veidiem, vismaz divus pasīvās apsildes risinājumus**, izvērtēt efektīvāko dabiskās jeb pasīvās vēdināšanas risinājumu un paredzēt to projektā.

Tāpat Pasūtītājs nosaka, ka risinājumu ietekme ir jāņem vērā apkures, ventilācijas un gaisa kondicionēšanas (AVK) projektā.

A9 Atkārtoti izmantotu materiālu vai viegli pārstrādājamu materiālu izmantošana

[illegible]

A9 Atkārtoti izmantotu materiālu vai viegli pārstrādājamu materiālu izmantošana

Kritērijs:

Būvniecībā paredzēti un izmantoti **atgūtie materiāli vai komponentes**.

Pasūtītājs nosaka konkrētu materiālu(-s) un / vai būves elementu(-s), kura(-u) sastāvā **jāparedz atkārtoti izmantots(-i) un / vai viegli pārstrādājams(-i) materiāls(-i) vai komponente(-s)**.

Pasūtītājs var noteikt prasības attiecībā uz minēto elementu un / vai komponenti **īpatsvaru būvē vai konstrukcijā**.

Prasību var attiecināt uz jebkuru komponenti vai konstrukciju. Piemēram: nesošajās konstrukcijās, ārējās norobežojošās konstrukcijas vai to elementi, grīdas segumi, apdares materiāli, sienu un / vai griestu paneļi, u.tml.

A9 **Atkārtoti izmantotu materiālu vai viegli pārstrādājamu materiālu izmantošana**

Pārbaude:

Pasūtītājs nosaka konkrētu materiālus vai būves elementus, kuru sastāvā jāparedz atkārtoti izmantoti un / vai viegli pārstrādājami materiāli vai komponentes.

Pasūtītājs var noteikt prasības attiecībā uz minēto elementu un / vai komponentu īpatnību būvē vai konstrukcijā.

Projektētājs specificē izmantojamo materiālu un / vai būves elementu, tā atkārtoti izmantotās komponentes apjomu.

Būvuzņēmējs apliecina atkārtoti izmantotā vai viegli pārstrādājama materiāla izmantošanu, iesniedzot produkta vides deklarāciju (saskaņā ar standartu EN ISO 14025:2010 Vides marķējumi un deklarācijas. Trešā tipa vides deklarācijas. Principi un procedūras (ISO 14025:2006).

Obligāti piemērojamie ZPI kritēriji
Projektēšana
Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji

Atlases prasības nav tas pats kas
piedāvājuma izvērtēšanas
kritēriji!

A 10 Būvprojekta vadītāja vai izstrādātāja pieredze

Kritērijs:

Atkarībā no ēkas lietošanas mērķa(-iem) un funkcijas(-ām), būvniecības ierosinātājs izvirza tikai pirmo, vai arī vairākas no zemāk minētajām prasībām attiecībā **uz būvprojekta izstrādātāju pieredzi:**

- 1) **pieredze energoefektīvu ēkas norobežojošo konstrukciju un ietaišu projektēšanā jaunbūvju un / vai ēku pārbūves projektos** (atbilstoši iepirkuma specifikai), tostarp dati par pabeigtu projektu izmērīto energoefektivitāti uz m², kas ietver apsildi, dzesēšanu, apgaismojumu, ūdens uzsildīšanu un palīgaprīkojumu;
- 2) pieredze **ēku energomonitoringa sistēmu projektēšanā, ēkas apsaimniekotāju informēšanā** par to ekspluatāciju un izmantošanu, lai konstatētu, kāds ir ēkas energopatēriņa modelis;
- 3) pieredze **ūdens patēriņa ziņā efektīvu ietaišu projektēšanā**, tostarp dati par pabeigtu projektu izmērīto ūdens patēriņu uz lietotāju.

Pārbaude: Piegādātājs iesniedz pierādījumus - informācija un atsauksmes, par attiecīgiem līgumiem iepriekšējo 5 gadu laikā, speciālistu CV, kā arī apliecinājumu, ka speciālists veicis profesionālu pilnveidošanos attiecīgajās jomās.

Obligātie piemērojamie ZPI kritēriji
Projektēšana
Iepirkuma līguma izpildes noteikumi

Iepirkuma līguma izpildes noteikumi

- A1** Primārās enerģijas patēriņa novērtējums un primārās neatjaunojamās enerģijas maksimālais sliekšnis
- A2** Atkārtoti izmantojamu vai pārstrādājamu atkritumu uzglabāšana
- A3** Ūdens taupīšanas ietaises
- A4** Vizuālais kontakts ar ārtelpu
- A5** Ventilācija un gaisa kvalitāte
- A6** Izbūves un apdares materiālu izvēle
- A7** Pasīvie iekštelpu klimata regulēšanas risinājumi
- A8** Atkārtoti izmantotu materiālu vai viegli pārstrādājamu materiālu izmantošana

B ZPI prasības un kritēriji BŪVDARBIEM

4 kritēriji ■ 3 esošie MK not. #353 ■ 1 jauns

C1. Būvgružu (tai skaitā demontēšanas) šķirošana un nodošana speciālos poligonos

C2. Likumīgas izcelsmes kokmateriāli

C4. Būvdarbu vadītāja pieredze

C22. Izbūves un apdares materiālu ietekme uz iekštelpu gaisa kvalitāti

Obligāti piemērojamie ZPI kritēriji
Būvdarbiem
Tehniskā specifikācija

B1 Likumīgas izcelsmes kokmateriāli

[illegible]

B1 Likumīgas izcelsmes kokmateriāli

Kritērijs:

Visiem kokmateriāliem vai koka izstrādājumiem, kas paredzēti iebūvei ēkā vai labiekārtojumos, **jābūt likumīgi iegūtiem** atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regulai (ES) Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (Regula (ES) Nr. 995/2010).

Kritērijs **attiecas uz iebūvējamo kokmateriālu** un koksnes produktiem.

Neattiecas uz tehnisko koksni – materiāls izmantots pagaidu konstrukcijās, tai skaitā, piemēram, veidņiem, drošības nožogojumam, barjerām būvniecības laikā u.tml.

Kritēriju nepiemēro projektēšanas ZPI, ja projektēšanas pakalpojums tiek iepirkts atsevišķi no būvdarbiem.

Pārbaude: Piegādātājs iesniedz FSC vai PFSC sertifikāts kokmateriāliem un / vai koka izstrādājumiem vai līdzvērtīgs notificētas iestādes apliecinājums par kokmateriālu un koksnes produktu atbilstību Regulas (ES) Nr. 995/2010) prasībām.

B2 Atkritumu apsaimniekošana būvobjektā

[illegible]

B2 Atkritumu apsaimniekošana būvobjektā

Kritērijs:

Atkritumi, kas rodas pārbūves darbos, izņemot nojaukšanas atkritumus, nepārsniedz 11 t uz 100 m² no iekštelpu bruto platības.

Pārbaude:

Būvuzņēmējs apliecina, ka pārbūves darbos atkritumu apjoms nepārsniedz 11 t uz 100 m² no iekštelpu bruto platības.

Tā kā prasība ir iekļauta arī projektēšanas iepirkumam, Pretendentam būtu jāvērtē būvniecības metodes, kas ļauj optimizēt būvniecības atkritumu daudzumu būvlaukumā – piemēram, 'prefabricēti' (gatavelementi) vai modulāri būvizstrādājumi, būvlaukumā piegādāto materiālu optimizācija atbilstoši būvprojektam, kā arī otrreizējo izejvielu nodošana piegādātājam vai atgriešana ražotāju atbildības shēmas ietvaros (piemēram, iepakojums).

Obligāti piemērojamie ZPI
Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji
Būvdarbi

Piedāvājuma izvērtēšanas kritēriji - Kvalifikācijas prasības

Projektētājiem:

- Pierādīta būvprojekta vadītāja pieredze **energoefektīvu ēku** projektēšanā
- Būvprojekta daļas izstrādātāja pieredze **energomonitoringa sistēmu** projektēšanā
- Pierādīta būvprojekta daļas izstrādātāja pieredze **efektīvu ūdens patēriņa ietaišu** projektēšanā

Būvdarbu veicējam :

- Pierādīta būvdarbu vadītāja pieredze **energoefektīvu ēku** izbūvē
- Būvdarbu vadītāja pieredze **energomonitoringa sistēmu** (BEMS) vai uzstādīšanā un nodošanā ekspluatācijā
- Būvdarbu vadītāja pieredze **efektīvu ūdens patēriņa ietaišu** uzstādīšanā
- Būvdarbu vadītāja pieredze **atkritumu apsaimniekošanas** plānu sekmīgā īstenošanā, maksimāli samazinot atkritumu apjomu, t.sk. arī zināšanas un pieredze nodrošinot **atkritumu apstrādes iespējas ārpus būvlaukuma**.

8. nodaļa Trešās grupas ēku jauna būvniecība, pārbūve, projektēšana un nojaukšana (III)

Piedāvājuma izvērtēšanas kritērijos iekļauj šādas prasības attiecībā par būvprojekta vadītāja, būvdarbu vadītāja pieredzi:

A grupā Būvprojekta vadītāja vai izstrādātāja pieredze

Atkarībā no ēkas lietošanas mērķa(-iem) un funkcijas(-ām), pasūtītājs izvirza tikai pirmo, vai arī vairākas no zemāk minētajām prasībām attiecībā uz būvprojekta izstrādātāju pieredzi:

- 1) pieredze **energoefektīvu ēkas norobežojošo** konstrukciju un ietaišu projektēšanā jaunbūvju un/vai ēku pārbūves projektos (atbilstoši iepirkuma specifikai), tostarp dati par pabeigtu projektu izmērīto energoefektivitāti uz m^2 , kas ietver apsildi, dzesēšanu, apgaismojumu, ūdens uzsildīšanu un palīgaprīkojumu;
- 2) pieredze ēku energomonitoringa sistēmu projektēšanā;
- 3) pieredze ūdens patēriņa ziņā efektīvu ietaišu projektēšanā, tostarp dati par pabeigtu projektu izmērīto ūdens patēriņu uz lietotāju.

Būvdarbu vadītāja pieredze

Kritērijs:

Būvdarbu vadītājam ir pieredze norādītajās jomās, par kuru tas atbilstoši līgumam būs atbildīgs (izvēlēties attiecīgo konkrētam līgumam):

- 1) pieredze **energoefektīvu ēkas norobežojošo konstrukciju un ietaišu būvdarbos jaunbūvju** un/vai ēku atjaunošanas projektos (atzīmēt atbilstošo), tostarp dati (ja pieejami) par pabeigtu projektu izmērīto energopatēriņu uz m², kas ietver apsildi, dzesēšanu, apgaismojumu, ūdens uzsildīšanu un palīgaprīkojumu;
- 2) pieredze ēku **energomonitoringa sistēmu (BEMS)** vai ekvivalentu sistēmu uzstādīšanā, ēkas apsaimniekotāju informēšanā par to, kā tās izmantot;
- 3) pieredze **ūdens patēriņa ziņā efektīvu sistēmu uzstādīšanā**, tostarp dati (ja pieejami) par pabeigtu projektu izmērīto ūdens patēriņu uz darbinieku;
- 4) pieredze **nojaukšanas un būvlaukuma atkritumu apsaimniekošanas plānu sekmīgā īstenošanā**, maksimāli samazinot atkritumu apjomu, t.sk. arī zināšanas un pieredze nodrošinot atkritumu apstrādes iespējas ārpus būvlaukuma.

Attiecināmo prasību precizē, atkarībā no ēkas funkcijas/-ām un funkcionalitātes ēkā.

Pārbaude: Piegādātājs iesniedz pierādījumus un atsauksmes, par attiecīgiem līgumiem iepriekšējo 5 gadu laikā un datus par rezultātu mērījumiem. Piegādātājs pievieno speciālistu CV, kā arī apliecinājumu, ka speciālists veicis profesionālu pilnveidošanos attiecīgajās jomās.

Obligāti piemērojamie ZPI kritēriji
Būvdarbiem
Līguma izpildes noteikumi

Līguma izpildes noteikumi

B1 Likumīgas izcelsmes kokmateriāli

B2 Atkritumu apsaimniekošana būvobjektā

B3 Izbūves un apdares materiālu ietekme uz iekštelpu gaisa kvalitāti

4 nedēļas pēc apdares darbu pabeigšanas būvuzņēmējs veic mērījumus telpās atbilstoši piemērojamiem standartiem, lai konstatētu kopējo gaistošo organisko savienojumu un formaldehīdu saturu iekštelpu gaisā.

Ja uzmērīto gaistošo organisko savienojumu un formaldehīdu saturs iekštelpu gaisā pārsniedz B3 kritērijam izvirzītās prasības, ZPI prasības nav izpildītas un ēka neatbilst ZPI nosacījumiem.

Kritēriju nepiemēro projektēšanas ZPI, ja projektēšanas pakalpojums tiek iepirkts atsevišķi no būvdarbiem.

Obligāti piemērojamie ZPI kritēriji
ēku nojaukšana

C1 Būvgružu (tai skaitā demontēšanas) šķirošana un nodošana speciālos poligonos (Tehniskā specifikācija)

Vismaz 55 procenti (masas procenti) nebīstamo atkritumu, ko saražo nojaukšanas un demontēšanas darbos, izņemot rakšanu un aizbēršanu, sagatavo atkārtotai izmantošanai, pārstrādei un citiem materiālu atgūšanas veidiem, t.sk.:

- 1) kokmateriāli, stikla, metāla, ķieģeļu, akmens, keramikas un betona materiāli, ko atgūst no ēkas galvenajām konstrukcijām;**
- 2) izbūves elementi un nenesošie elementi, tostarp durvis un to rāmji, grīdas segums, griestu plātnes, ģipša paneļi, plastmasas profili, izolācijas materiāli, logu rāmji, logu stikls, ķieģeļi, betona bloki un gatavelementi, tērauda stiegras.

C1 Būvgružu (tai skaitā demontēšanas) šķirošana un nodošana speciālos poligonos (Līguma izpildes noteikumi)

Piegādātājs **iesniedz pirms nojaukšanas/ pirms demontēšanas audita ziņojumu**, kas ietver norādīto informāciju.

Piegādātājs izmanto sistēmu, kas nodrošina radušos **atkritumu monitoringu un uzskaiti**.

Izmantojot **pavadvīmes un faktūrrēķinus**, tiek sekots līdzi tam, kur **nonāk atkritumu sūtījumi un tādu materiālu sūtījumi**, kas vairs nav uzskatāmi par atkritumiem.

Monitoringa datus iesniedz Pasūtītājam.

Life «Waste to Resources» integrētā projekta ietvaros Latvijas būvuzņēmēju apvienība izstrādā vadlīnijas atkritumu apsaimniekošanai būvlaukumā. Tai skaitā rekomendācijas pirms nojaukšanas/pirms demontēšanas audita ziņojumam un būvniecības atkritumu frakciju identificēšanai. Kā pēdējais posms projektā plānoti arī normatīvo aktu grozījumu priekšlikumi.

Piemēri

No.	Actions	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1.	Aprites ekonomikas ievadkursa iekļaušana augstākās izglītības programmās							
2.	Mūžizglītības programmas būvniecības jomas speciālistiem							
3.	Vadlīniju izstrāde septiņām ar būvniecību saistītām mērķauditorijām							
4.	Būvmateriālu maiņas punkta koncepcijas izstrāde							
5.	Aprites ekonomikas principos balstīta būvniecības jomas zaļā iepirkuma dokumentācijas parauga izstrāde							
6.	Jaunas ēkas būvniecība saskaņā ar aprites ekonomikas principiem							
7.	Ēkas atjaunošana saskaņā ar aprites ekonomikas principiem							
8.	Ēkas demontāža saskaņā ar aprites ekonomikas principiem							
9.	Vienošanās par nepieciešamajiem uzlabojumiem normatīvajos aktos un tirgus stimuliem vietējā līmenī							
10.	AE projektos gūto mācību iestrāde politikas ieteikumos							
11.	REA Aprites ekonomikas kompetences centra izveide							

Izstrādāti **3 mācību kursi** par aprites ekonomiku (2023)

REA Aprites ekonomikas kompetences centra izveide (2027)

80% no Rīgas būvdarbu iepirkumiem ir apritīgi (2027)

3 būvniecības iepirkumos iekļauti aprites ekonomikas principi (2024)

Līdz 2025.gadam izbūvēti **3 apritīgi projekti**

Izveidota aprites ekonomikas **uzraudzības sistēma** (2027)

RĪGAS VALSTSPILSĒTAS INICIATĪVA: PĀREJA UZ APRITES EKONOMIKU PILSĒTBŪVNICĪBĀ (URGE)

- Integrēts rīcības plāns aprites ekonomikas ieviešanai būvniecības sektorā Rīgas pilsētas pašvaldībā
- Vadlīnijas apritīgai būvniecībai
- Pilotprojekts aprites principu piemērošanai pārbūvē (Ziepju iela 11)

PĀREJA UZ APRITES EKONOMIKU PILSĒTBŪVniecībā Rīgā

- [Vadlīnijas apritīgai būvniecībai](#)
- [ISO 20887:2020](#) Ilgtspējība ēkās un inženierbūvēs. Demontāžas un pielāgojamības dizains. Principi, prasības un vadlīnijas. Standarts iekļauts LVS katalogā
- [Ēkas Ziepju ielā 11, Rīgā priekšizpēte apritīgai renovācijai](#) un projektēšanas pakalpojumu iepirkums
- No 2024.gada par jaunuzceltām vai pilnībā renovētām ēkām, kurām piešķirts BREEAM *International New Construction*, BREEAM *Refurbishment and Fit-Out*, LEED BD +C vai DGNB sertifikāts ar vismaz 55 % vērtējumu, tiek piemērota 50% NĪN atlaide

50%
NĪN atlaide
Rīgā

- 4 prasību grupas:
 - Sociālie aspekti
 - Vides aspekti
 - Resursu aspekti
 - Procesi
- 19 kritēriji ar aprakstu, sasniedzamajiem rezultātiem, rezultāta līmeni, piemēriem un iespējamajiem tehniskiem risinājumiem, pierādījumiem
- Veidnes:
 - Speciālo prasību noteikšanai grupā
 - Rezultātu uzskaitēi un kontrolei
 - Aprēķinu un simulāciju uzskaitēi

Ilgspējas prasības

Mērķi:

- * nodrošināt resursu efektīvu izmantošanu
- * samazināt ēkas dzīves cikla izmaksas un negatīvo ietekmi uz vidi
- * vecināt inovāciju izmantošanu un plašāku digitalizāciju

VNĪ ILGTSPĒJĪGAS BŪVNIECĪBAS PRASĪBAS

Ieteikumi veicot Zaļo publisko
iepirkumu

Secinājumi par ZPI kritēriju piemērošanu III grupas ēkām (I)

- Kvalifikācijas prasības tiek iekļautas Atlases prasībās! **Saskaņā ar MK not. Nr. 353 1. pielikuma 8.sadaļas prasībām kvalifikācijas prasības ir iekļaujamās arī Piedāvājuma izvērtēšanas kritērijos!**
- MK not. Nr. 353 1. pielikumā tiek noteikti minimāli obligāti piemērojamie ZPI kritēriji III grupas ēku projektēšanai, būvniecībai, ppārbūvei un nojaukšanai! **Tie ir jāpiemēro obligāti nevis izvēles kārtībā!**
- **Tiek lietoti vispārīgi apzīmējumi – «jāatbilst Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr.353 “Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” 1. pielikuma 8. sadaļā iekļautās prasībām». Kā izvērtēsiet atbilstību? Kādus kritērijus vērtēsiet? Ja iesniegs piedāvājumu, ka atbilst MK not. Nr. 353 prasībām vai ar to bus gana un kā ar konkrētu kritēriju pārbaudi?**

Secinājumi par ZPI kritēriju piemērošanu III grupas ēkām (II)

- Ne tikai iekštelpu apgaismojums, bet arī Ministru kabineta noteikumu Nr. 353 ZPI kritēriji **sanitārtehniskajām iekārtām**, kas noteikti 2. pielikuma 10. sadaļā (izlietnes krāni, dušas uzgaļi un to aprīkojums), **ir obligāti piemērojami 3. grupas projektēšanas, būvniecības un pārbūves projektos.**
- **Visi minimāli obligāti noteiktie ZPI kritēriji III grupas ēku projektēšanai, būvniecībai, pārbūvei,** kas attiecas uz konkrēto ēkas tipu saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 353 1. pielikuma 8. sadaļu, **ir piemērojami obligāti un pilnā pajomā, ne izvēles kārtā.**
- ZPI kritēriju **īpatsvars jāsamēro ar pārējiem kvalitātes kritērijiem**, <https://www.iub.gov.lv/lv/arhitekturas-un-eku-projektesanas-iepirkumi>
- **Nav pieļaujams izstrādāt vērtēšanas kritērijus bez sertificēta arhitekta klātbūtnes komisijā,** jo profesionāļu iesaiste ir būtiska kvalitatīvai vērtēšanai.
- **Šis regulējums nav efektīvi pielietojams bez profesionāļu klātbūtnes komisijā, kas nodrošina vērtēšanas objektivitāti un kvalitāti.**

Informācijas avoti par ZPI piemērošanu

- MK not. nr. 353 «Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība» <https://likumi.lv/ta/id/291867-prasibas-zalajam-publiskajam-iepirkumam-un-to-piemerosanas-kartiba>
- Aktuālā informācija par ZPI: <https://www.varam.gov.lv/lv/zalais-publiskais-iepirkums>
- ZPI Piemērošanas vadlīnijas : <https://www.varam.gov.lv/lv/zala-publiska-iepirkuma-piemerosanas-vadlinijas>
- EK izstrādātie ZPI kritēriji https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm
- Biežāk uzdotie jautājumi par ZPI <https://www.varam.gov.lv/lv/biezak-uzdotie-jautajumi-buj>
- VNĪ izstrādātās Ilgtspējīgas būvniecības vadlīnijas <https://www.vni.lv/kompetence/ilgtspejiga-buvnieciba#>
- Level(s) Eiropā [Introducing Level\(s\) - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eip/level(s)-introducing-level(s)-european-commission_en)
- Rīgas valstspilsētas vadlīnijas apritīgai būvniecībai [Vadlīnijas apritīgai būvniecībai V2.pdf - Google disks](#)

**Izdarīsim ilgtspējīgas izvēles
labākai rītdienai!**

Paldies par uzmanību!

Inese Pelša

Latvijas Ilgtspējīgu iepirkumu asociācija

Valdes priekšsēdētāja

Latvijas Universitāte

Pētniece

Kontakti:

E-pasts: inese.pelsa@ilgtspejigiiepirkumi.lv

Mob.: 29910945